

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 14/2000 vp

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 1999

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä huhtikuuta 2000 lähettäessään hallituksen toimenpidekertomuksen (K 2/2000 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi perustuslakivaliokuntaan samalla määrännyt, että hallintovaliokunnan on annettava asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylijohtaja Pekka Kilpi, ylijohtaja Juhani Nummela, aluekehitysjohtaja Tiina Tikka, projektipäällikkö Tarja Oksanen, vanhempi hallitussihteeri Riitta Koponen, ylitarkastaja Johanna Karlström ja ylitarkastaja Tarja Mankkinen, sisäasiainministeriö

- osastopäällikkö, valtion työmarkkinajohtaja Teuvo Metsäpelto ja neuvotteleva virkamies Heikki Keskinen, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Martti Simola, oikeusministeriö
- kehittämisspäälikkö Christel von Martens ja erityisasiantuntija Sisko Myöhänen, Suomen Kuntaliitto
- neuvottelupäällikkö Harri Wetterstrand, STTK-J ry
- lakimies Markku Nieminen, AKAVA-JS ry
- talous- ja sosiaalipoliittinen sihteeri Ilkka Alava, Valtion yhteisjärjestö VTY ry
- oikeusneuvos Lasse Nikkarinen, Korkeimpien oikeuksien tuomarien yhdistys ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valtion henkilöstöpolitiikka

Hallituksen kertomuksessa käsitellään valtion palkkaseurantaselvitystä (VALPAS). Selvityksen tekemisestä sovittiin valtion sopimusallalla vuoden 1997 tulopoliittisen ratkaisun yhteydessä siten, että selvitetään valtion henkilöstön palvelussuhteen ehtojen perusteet, taso ja kehitys verrattuna yleisiin työmarkkinoihin.

Kuluvan sopimuskauden valtion virka- ja työehtosopimusten solmimisen yhteydessä helmi-

kuussa vuonna 2000 osapuolet ovat saadun selvityksen perusteella olleet yksimielisiä siitä, että valtion palkkaseurantaselvityksen linjauksia toteutetaan työnantajapäätöksillä. Sopimuksen allekirjoittamispöytäkirjan mukaan valtion työmarkkinalaitos myötävaikuttaa siihen, että virastot työnantajapäätöksenteossaan toteuttavat näitä linjauksia siten, että painotetaan

- a) nuorten palkkauksellista asemaa,
- b) vaativia johto-, asiantuntija- ja muita vastaavia tehtäviä,

c) palkkauksen ja tehtävän vaativuuden välisen palkkausongelmien korjaamista sekä hyviä suorittajia, sekä

d) muita ammattitehtäviä.

Valpasselvitys osoittaa valtion palkkojen jälkeenkäänneisyyden 1990-luvulla. Valiokunta pitää tärkeänä, että valtio huolehtii henkilöstöstään ja on myös ryhtynyt toimenpiteisiin kilpailukynsä parantamiseen työnantajana. Tämä on välttämätöntä senkin vuoksi, että seuraavan 10 vuoden kuluessa henkilöstön vaihtuvuus on henkilöstön ikärakenteesta johtuen suuri. Palkkakilpailukyky on yksi tekijä valtion työnantajakilpailukyvyssä. Lisäksi olennaisia asioita työntekijöiden ja työnhakijoiden kannalta ovat ainakin työn sisällön kehittäminen, henkilöstön osaamisen kehittämismahdollisuudet, urakehitysmahdollisuudet ja henkilöstön jaksaminen. Mainittujen seikkojen huomioon ottaminen henkilöstöpolitiikassa edellyttää myös johtamistoimintojen kehittämistä.

Korkeimpien oikeuksien presidenttien ja jäsenten palkkaus.

Eduskunta edellytti 22.1.1999 hallituksen huolehtivan siitä, että korkeimpien oikeuksien presidenttien ja jäsenten palkkaus korjataan sille tasolle, jolla se on ollut ennen niin sanotun palkkalain voimaantuloa suhteessa valtionhallinnon ylimpien virkamiesten palkkaukseen (HE 196/1998 vp, HaVM 22/1998 vp).

Valiokunta katsoo, että lausuman mukaiset toimenpiteet on toteutettava ensi tilassa. Valiokunta toteaa myös, ettei lausumaa voida poistaa kertomuksesta ennen kuin valiokunta on todennut siitä johtuvat toimenpiteet asianmukaisesti toteutetuiksi.

Eduskunnan lausumat

Valiokunta katsoo, että seuraavien eduskunnan lausumien johdosta suoritettut toimenpiteet ovat riittäviä tai ne ovat käyneet muutoin tarpeettomiksi

- *Paikallishallinnon uudistaminen*
HE 100/1990 vp (s. 165)
- *Rekisteritoimistojen yhdistäminen valtion paikallishallintoon ja kihlakuntahallinnon kehittäminen*
HE 154/1991 vp (s. 166)
- *Kuntien valtionosuusjärjestelmä*
HE 214/1991 vp (s. 166)
- *Maaseutupoliittinen selonteko*
Selonteko 2/1993 vp (s. 170)
- *Kuntalain vaikutusten seuranta*
HE 192/1994 vp ja toivomusaloite TA 208/1991 vp (s. 170)
- *Kihlakuntauudistuksen seuranta*
HE 86/1995 vp (s. 172)
- *Kuntien kalleusluokitusjärjestelmä*
HE 164/1995 vp (s. 199)
- *Tietojenkeruu valtionosuusuudistuksen vaikutuksista*
HE 215/1991 vp (s. 221)
- *Kirkon eläkelain valitusjärjestelmä*
HE 194/1996 vp (s. 235)

Muut hallintovaliokunnan myötävaikutuksella syntyneet lausumat ovat edelleen tarpeellisia.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti esittää,

että perustuslakivaliokunta mietintöään laatiessaan ottaisi huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Paula Lehtomäki /kesk
vpj.	Pertti Turtiainen /vas	Heli Paasio /sd
jäs.	Nils-Anders Granvik /r	Aulis Ranta-Muotio /kesk
	Rakel Hiltunen /sd	Pekka Ravi /kok
	Esko Kurvinen /kok	Petri Salo /kok
	Lauri Kähkönen /sd	Kari Urpilainen /sd
	Kari Kärkkäinen /skl	vjäs. Pertti Hemmilä /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.